

 mediterraneum

TOMASZ
GRABOWSKI

OSTATNI TRIUMF
PTOLEMEUSZY

CZWARTA WOJNA SYRYJSKA
(221–217 P.N.E.)

 Kraków 2010

 mediterraneum

TOM VII

studia z dziejów świata starożytnego,
pod redakcją Sławomira Sprawskiego

Recenzenci:

Prof. Edward Dąbrowa

Prof. Mariusz Mielczarek

Mapy: Ziemowit Zimnal

Redakcja: Małgorzata Tabaszewska

Korekta: Małgorzata Tabaszewska

© Copyright by Historia Iagellonica

© Tomasz Grabowski

Publikacja dofinansowana ze środków przeznaczonych na badania własne
Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Publikacja dotowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

ISBN 978-83-62261-17-8

Projekt okładki:

Anna Siermontowska-Czaja

Skład i łamanie:

Dorota Słomińska

Kraków, tel. 0602 677 488

Druk i oprawa:

Poligrafia Inspektoratu Towarzystwa Salezjańskiego

ul. Konfederacka 6, 30-306 Kraków; tel. (012) 266-40-00

Towarzystwo Wydawnicze „Historia Iagellonica”

z siedzibą w Instytucie Historii UJ

ul. Gołębia 13

31-007 Kraków

SPIS TREŚCI

Spis skrótów	7
Wprowadzenie	13
Rozdział I. Czwarta wojna syryjska w relacjach antycznych	19
Polibiusz i jego źródła	19
Inne przekazy	42
Rozdział II. Strony konfliktu	47
Nowy wspaniały świat	47
Monarchia Seleukidów	52
Państwo Lagidów	68
Najemnicy, kleruchowie i katojkowie	87
Rozdział III. Wojny syryjskie	123
Kraina cedrów	123
Zarzewie konfliktu	147
Pierwsze starcia	162
Warkocz Berenike, czyli Ptolemeusze w Antiochii	173
Rozdział IV. Czwarta wojna syryjska	181
Nowi władcy nad Nilem i Orontesem	181
Wojna po raz czwarty	214
Interludium	225
Przełęcz Phormion	229
Bitwa pod Rafią	237
Słodko-gorzki smak zwycięstwa	266
Zakończenie	275

Mapy	
Wschodnia część basenu Morza Śródziemnego	280
Syria w okresie hellenistycznym	281
Bibliografia	283
Indeks	301
Summary	319
Aneks	
Monety Ptolemeuszy i Seleukidów ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Wybór i opracowanie Jarosław Bodzek	